

PRAVI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

STVARNO PRAVO

Ljetni semestar akademske godine 2024/25

Obavezni predmet

ECTS 6

Odgovorni nastavnik: Prof. dr. Meliha Povlakić / prof. dr Darja Softić Kadenić, LL.M (Graz), Doc. dr Nasir Muftić LL.M. (CEU)

Vježbe izvodi: ass. Amina Džinalić

Kontakt sati: sedmično/ukupno

Predavanja: 3/45

Vježbe: 1/15

Konsultacije: 5/75

I. PLAN PREDAVANJA I VJEŽBI

1. i 2. sedmica (03.03. i 10.03.2025.)

Uvodna predavanja o stvarnim pravima, novo stvarno pravo u BiH, transformacija vlasničkih odnosa, pravni režim nekretnina, pravno jedinstvo nekretnine (predavanja)

Stvari kao objekt stvarnih prava (vježbe)

3. sedmica (17.03.2025.)

Posjed (predavanja)

Posjed (vježbe)

4. sedmica (24.03.2025.)

Zemljišne knjige (predavanja)

Posjed (vježbe)

5. sedmica (31.03.2025.) - Ramazanski Bajram (dan bez nastavnih aktivnosti, datum nadoknade će biti dogovoren sa studentima i naknadno objavljen)

Zemljišne knjige, Stjecanje prava vlasništva na nepokretnim stvarima

Zemljišne knjige (vježbe)

6. sedmica (07.04.2025.) –

Stjecanje prava vlasništva na nepokretnim stvarima (predavanja)

Sticanje vlasništva na nepokretnim stvarima (vježbe)

7. sedmica (14.04.2025.)

Sticanje vlasništva na pokretnim stvarima (predavanja)

Sticanje vlasništva na pokretnim stvarima (vježbe)

8. sedmica (21.04.2025.) – Ukršnji/Vaskršnji ponedjeljak (dan bez nastavnih aktivnosti, datum nadoknade će biti dogovoren sa studentima i naknadno objavljen)

Pismeni test, I parcijalni ispit (28.04.)

9. i 10. sedmica (28.04. i 05.05.2025.)

Ograničenje prava vlasništva, Zaštita prava vlasništva, suvlasništvo, zajedničko vlasništvo, etažno vlasništvo (predavanja)

Ograničenja prava vlasništva, zaštita prava vlasništva (vježbe)

11. – 14. sedmica (12.05., 19.05., 26.05, 02.06.2025.)

Stvarna prava na tuđoj stvari: služnosti, realni tereti, založno pravo, pravo građenja (**predavanja**)

Stvarna prava na tuđoj stvari (vježbe)

15. sedmica (09.06.2025.)

Repetitorij

II. Cilj predmeta

Cilj predmeta Stvarno pravo je da studenti usvoje znanja i vještine iz oblasti stvarnog prava. Student treba da razumije i usvoji osnovne pojmove i principe stvarnog prava - studenti shvataju razlikovanje stvarnih od obligacionih prava i osnovna obilježja stvarnih prava, specifičnosti posjeda i njegove zaštite, osnove uređenja i načela zemljišnih knjiga, usvajaju institute stjecanja, gubitka i zaštite vlasništva i drugih stvarnih prava na pokretnim i nepokretnim stvarima. Interaktivna nastava, vježbe i analize stvarnih i hipotetičkih slučajeva imaju za cilj da studente pripreme da usvojena temeljna znanja mogu praktično primijeniti i da steknu vještine rješavanja problema iz stvarnog prava. Studenti treba da budu u stanju da obrade sva pravna pitanja koja se postavljaju u vezi sa jednim stvarnopravnim odnosom od njegovog zasnivanja, izvršavanja sadržaja do prestanka, kao i da uočavaju i rješavaju konflikte više stvarnih prava na jednoj stvari.

III. Ishodi učenja

a) znanje: (činjenično i teorijsko)

- Student ima znanja iz osnovnih pojmova i principa stvarnog prava
- Student ima znanja o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
- Student je u stanju razumjeti i riješiti sva pravna pitanja koja se postavljaju u vezi sa jednim srednje složenim stvarnopravnim odnosom od njegovog zasnivanja, izvršavanja sadržaja do prestanka, kao i da uočavaju i rješavaju konflikte više stvarnih prava na jednoj stvari
- *Da bi se postigli ovi ishodi učenja studenti se uvode u materiju stvarnog prava od jednostavnijeg do složenijeg, materija se ne izlaže lekcijski, već povezano i prezentirano na konkretnim primjerima iz stvarnog prava, povezuje se sa znanjima stečenim u ranijim semestrima, a prije svega u okviru predmeta Rimsko pravo,*

Struktura prava, Uvod u građansko pravo, potiče se kritičko razmišljanje a odgovarajući angažman u nastavi i predavanjima nosi određeni broj bodova u konačnoj ocjeni.

b) vještine:

- Student je u stanju da kritički razumije principe stvarnog prava (u toku predavanja, vježbi kao i na ispitu insistira se na tome da studenti samostalno analiziraju i tumače zakonske norme i potiče samostalno i kritično mišljenje)
- Student može primijeniti stečena znanja na konkretni stvarnopravni odnos i riješiti pravna pitanja s tim u vezi;
- Student je u stanju odlučiti koji je pristup adekvatan rješavanju datog problema - Student je u stanju da formuliра argumente kako bi potkrijepio predloženi način rješavanja problema
- *Da bi se postigli navedeni ishodi učenja predavanja, vježbe i ispiti nisu koncipirani kao mehanička reprodukcija naučenog. Na predavanjima i vježbama je sve potkrijepljeno primjerima, a ispit je koncipiran tako da je svako pitanje rješavanje logičkog zadatka i primjena naučenog, a veliki dio ispita su jednostavni ili složeniji slučajevi. Studenti trebaju da prepoznaju pravni problem i relevantni pravni institut i na njega primjene relevantni propis. Prilikom ocjenjivanja uvažava se logična argumentacija i kada je student pogrešno procijenio činjenično stanje, ali je na temelju pogrešnog činjeničnog supstrata na njega pravilno primijenio materijalno pravo i dao odgovarajuće argumente.*

c) kompetencije:

- Student je osposobljen da primjenjuje propise stvarnog prava (da bi se ostvario ovaj cilj insistira se na uvidu u zakone i relevantne zakonske odredbe u toku predavanja, prilikom rješavanja određenih problema; studenti na ispitu mogu koristiti zakonske tekstove)
- Stečena temeljna znanja i vještine omogućavaju studentu da nastavi studij na drugom ciklusu u zemlji i inostranstvu gdje će ova temeljna znanja moći produbiti (stečene vještine učenja nužne za dalji studij)
- Stečena temeljna znanja i vještine omogućavaju snalaženje sa problemima stvarnog prava u profesionalnoj praksi i osnova su za praktično usavršavanje kao i polaganje daljih stručnih ispita (stečene vještine primjerene za zapošljavanje i cjeloživotno učenje)

IV. Obaveze studenata

Redovni studenti su obavezni pohađati sve predviđene nastavne oblike rada (predavanja, vježbe. Znanje studenata kontinuirano se prati tokom semestra. Teži se ka interaktivnom izvođenju nastave i evidentira se aktivnost studenata na predavanjima i vježbama. U toku semestra provjera znanja se vrši putem parcijalnog ispita. Konačna ocjena se utvrđuje na završnom ispitu, a predispitne aktivnosti nose 60 bodova u formiranju konačne ocjene (10% aktivnost u nastavi, 50% parcijalni ispit).

V. Praćenja rada i ocjenjivanje studenata:

Redovni studenti

- Parcijalni test: 50% konačne ocjene (što ukupno čini 50 bodova/3 ECTS)
- Aktivnost studenta u nastavi: 10% konačne ocjene (maksimalno 10 bodova, 0,6 ECTS)
- Završna provjera znanja: 40% konačne ocjene (maksimalno 40 bodova, 2,4 ECTS)

Vanredni studenti

- Vanredni studenti mogu optirati za režim redovnih studenata, u tom slučaju se primjenjuje šema ocjenjivanja za redovne studente.
- Vanredni studenti mogu optirati samo za polaganje parcijalnog ispita. U tom slučaju moraju prisustvovati nastavnim aktivnostima za vanredne studente do datuma testa. Test nosi i u ovom slučaju 50bodova /50% ocjene, 3 ECTS), završna provjera znanja nosi takođe 50bodova /50% ocjene, 3 ECTS

Konačna ocjena se izračunava sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja. Ocjena se formira prema slijedećoj skali:

Ocjena	Bodovi
10 (A)	izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama
9 (B)	iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom
8 (C)	prosječan u postizanju ishoda učenja, sa primjetnim greškama
7 (D)	općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima
6 (E)	zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja
5 (F)	ne zadovoljava minimalne uslove

VI. Ostale relevantne informacije:

- Parcijalni i završni ispit obuhvataju i rješavanje praktičnih slučajeva.
- Za sabiranje bodova postignutih na semestralnom testu i završnoj provjeri znanja je nužno da ocjena bude na oba testa bude pozitivna (npr. najmanje 27,5 boda na prvom parcijalnom i 22,5 na završnom testu. Za vanredne studente oba testa moraju biti najmnje ocijenjena sa 27.5 bodova). Ukupni zbir bodova na svim aktivnostima mora biti najmanje 55.
- Za vanredne studente organizirana je nastava u skraćenom fondu od 30% časova, prema posebnom rasporedu.
- **POTPISI ZA PRISUSTVO SE UPISUJU U INDEX NA ZADNJEM ČASU U 15. SEDMICI NASTAVE. NAKNADNI UPIS NIJE MOGUĆ. STUDENTI KOJI SU**

SPRIJEČENI MOGU SVOJ INDEX POVJERITI DRUGOM KOLEGI/CI.

VII. Literatura:

Obavezna literatura

- Martin Vedriš – Petar Klarić: Građansko pravo, Zagreb, 1996.g. (Stvarno pravo str. 135 – 265. Dodatno: pravo zadržanja (str. 314 - 316);

- Dodatni materijal koji obrađuje stvari, historijat i izvore stvarnog prava, transformaciju vlasničkih odnosa, zemljišne knjige, etažno vlasništvo, pravo građenja, zemljišni dug i neke novine u oblasti založnog prava na nekretninama, registriranu zalogu će biti dostavljen studentima u elektronskoj formi na web stranici Fakulteta u okviru TEAMS grupe. Ovi će materijali biti postavljeni u grupu sukcesivno i pratiće predavanja.

OBAVEZNO POGLEDATI DETALJNIJA OBJAŠNJENJA ŠTA JE LITERATURA ZA SPREMANJE I PARCIJALNOG ISPITA;

- Zakon o stvarnim pravima (Sl.n. FBiH 66/13, 100/13)
- Zakon o zemljišnim knjigama (Sl.n. FBiH 58/2002, 19/03, 54/04 i 32/19 - Presuda Ustavnog suda Federacije BiH broj U-22/16 i 61/22.)
- Porodični zakon Federacije BiH (Sl.n. FBiH 35/2005, 41/2005 - ispr., 31/2014 i 32/2019 - odluka US)
- Zakon o građevinskom zemljištu (Sl.n. FBiH 25/03)
- Okvirni zakon o zalozima (Sl.gl. BiH 28/2004)

Dopunska literatura:

- Povlakić Meliha (2009) Transformacija stvarnog prava u Bosni i Hercegovini, Sarajevo - poglavlje koje se odnosi na transformaciju vlasničkih odnosa (str. 19 - 71); Literatura je dostupna u biblioteci Fakulteta ali se dodatno ovaj materijal dostavlja studentima u elektronskoj formi na web stranici Fakulteta;
- Povlakić, Meliha in: Bikić/Povlakić/Suljević/Plavšić (2013) Notarsko pravo, Sarajevo - poglavlja koja se odnose na etažno vlasništvo, pravo građenja, zemljišni dug (str. 319 - 410); Literatura je dostupna u biblioteci Fakulteta ali se dodatno ovaj materijal dostavlja studentima u elektronskoj formi na web stranici Fakulteta;
- Babić/Hašić/Medić/Povlakić/Velić, Komentar Zakona o stvarnim pravima FBiH, Sarajevo, 2014;
- Gavella, Nikola i drugi (2008) Stvarno pravo, 2. izdanje, Zagreb;
- Povlakić, Meliha, Pravni status poljoprivrednog zemljišta u društvenom/ državnom vlasništvu nakon donošenja zakona nošenja zakona o izmjenama i dopunama zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom, Domaća i strana sudska praksa, Godina XX, br. 94, oktobar – novembar – decembar 2022;

- Povlakić, Meliha, Kome pripada građevinsko zemljište – povodom Prijedloga Zakona o građevinskom zemljištu Federacije BiH, Domaća i strana sudska praksa, Oktobar – Novembar – Decembar 2021, God. XVIII, br. 90;
- Povlakić, Meliha Transformacija prava na građevinskom zemljištu – *Never-ending story?*, Zbornik radova sa XVII Međunarodnog savjetovanja „Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse“, Mostar 14th – 16th June 2019.